

СРПСКА

БРОЈ 5 ПАРА

Стан Редакције и Администрације Космајска Ул. бр. 22.

Оглас се дају у Администрацији. Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слаће власнику листа

БРОЈ 5 ПАРА

Адреса за телеграме

СРП. СТРАЖА

Београд

Преплата за Србију

на пошти:

на годину Дин. 12—

6 месеци 6—

3 месеца 3—

1 месец 1—

За иностранство

на пошти:

на годину Дин. 30—

6 месеци 15—

3 месеца 7-50

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРВЉУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БЕЗ НАДЕ

БУКУРЕШТ, 3. августа

У доброобавештеним круговима кружи глас, да је порта преко својих посланика у Бечу и Берлину известила обе владе, да ће ако у најскоријем времену не добије муницију бити принуђена да закључи сепаратан мир. Ова је изјава учинила веома тежак утисак у Бечу и Берлину.

Наше бојиште

— На Сави и Дунаву —

(Извештај Врховне Команде)

КРАГУЈЕВАЦ, 3 августа

У току 1 августа на дунавском фронту прекинут је непријатељу рад дуж друма Панчево—Старчево.

На савском фронту растерао је једно непријатељско одељење које се утврђивало код Хртвоца.

Српски национализам

Српски национализам је национализам своје врсте. Он има нечега специјалног и континуираног у себи. Српски национализам није нешто ново, ново створено и до данас непознато, оно што је он био у другим уједињеним земљама, у Италији, Немачкој и другде, на пример. Он није једна нова појава, која резултира из нових догађаја и нових идеја; нити је пак резултат тек пробуђене свести једног народа и ново формираних и рођених идеја. У српском народу је национализам нешто битно, неразводно, старо и постало у давнина. Он се још манифестовао у тежњи наших најстаријих владара и краљева: да створе једну јединствену и хомогену српску државу, државу са чисто националним карактером и националном садржином. Наши стари владари, сви без разлике, имали су једну и једнаку тенденцију: да групују све покрајине насељене српским и то само српским елементом. Или, модерно речено, онда је постајао само национализам, чист и без икаквих примеса и тежња империјализма, то јест, да се тако изразимо, народни национализам, а не владарски национализам. И кроз целу нашу народну историју, изузев епохе владе Душана Силног, господарио је тај тако названи народни национализам. У нашој старој историји, са врло малим изузетком, вођени су само одбранбени ратови, и ратови за народно ослобођење и уједињење. А то је нешто на шта имамо несумњивог и природног права. Наша народна историја нема ниједну епоху, изузев Душанову епоху, која има завојничко и империјалистичко обележје, док то није

никако случај са нашим околним суседима, који су сви, али сви, имали империјалистичких и господарских намера. Наш национализам почиње још из првог стварања старе српске државе и он је увек ишао у етничким границама српског народа. Он је стално био јасан, жив и снажан. И што је најглавније и најкарактеристичније био је непрекидан, сталан и прецизан. Може се, у опште, без икаквог претеривања, рећи, да је био и да је један од најстаријих и најбујнијих национализма. Своју интензивност и континуитет он никад није губио. И то је неоспорна његова особина. У времену највећег националног поништења и искушења, он је збијен као стрпљиво тињао и чекао прилику и могућност да се са највећом снагом разбујни. У ропству турском или господарству аустро-мађарском он је и даље био као највећи и најдрагоценији аманет, као неизмерно благо. И он се очувао у народним традицијама, песмама и приповеткама и вери, јер је код нас вера била неразводна од народности, управо оличење народности. „За крст часни и слободу златну“, ту је збијен цео наш национални програм. И отуда још једна карактерна и специјална ствар за српски народ: да он никад, али никад, није улазио у борбу са својом вером, религијом, док је то код многих других народа баш сасвим обратно. И чак нешто што је најкарактеристичније и најчудноватије, наш народ, и ако је тројствен по вери, никад није водио борбу због вере, па макар били и противне вере.

Српски национализам који је био необично бујан у старој српској држави, у доба када се у Западној Европи, у том смислу, било на виском ступњу и у хаотичном стању, и који, и ако није био онакав какав је данас, пречишћен и очигледан, већ унутрашњи и инстинктиван, ипак је био јасан и са живим знацима. И он је у малом застоју и перманентном стању, за време турске владавине, почео поново да плашти одмах по зачетку и основном стварању Карађорђевој Србије, да јача и јача, за неколико каснијих деценија, и, и ако спутан, да букне са елементарном снагом и живошћу у почетку XX века, по доласку на владу потомка Карађорђевог, Краља Петра I. Тек данас је он у пуном расцвету своје и тек данас је он затреперео у свима нама. Истина српски народ и творци нове српске Карађорђевој и Милошевој Србије, још у првом стварању и зидању њеном показивали су сталну и сасвим природну тенденцију: да групују све делове раскомаданог српског народа, да их уједине у једну и јединствену целину, то јест, да се користе једним неоспорним и бојанским правом које је велика природа дала малом човеку, право да живи слободним и индивидуалним животом, јер као што је једном човеку, појединцу дато природом неприкосновено право да живи својим, засебним животом, тако је исто то право у истом реду мисли дато и једној народној држави, једној целини, оличену скупа појединца, али се то право почело другим искрено признавати и снажно за себе тражити тек данас у пуној мери. Најзад, само из таквом једино правилном схватању може да базира општа равноправност и општа једнакост. Сваким другим путем иде се у мрак и хаотично стање. Српски народ и његови поштени представници, још у првом почетку, по стварању нове српске државе, следећући здравом и снажним националном вагом, пошлели су тим правим путем. И тим путем стално и њихови потомци греду. Још Карађорђе, размахујући својим огрим мачем, спроводио је и тежио је спровести ту заједничку и општу идеју и жељу, и, по његову ишчежњу, часно и ревностно наставили су је његови наследници на престолу и на једне и из друге династије. Наше династије постале су стварно персо-

нификација наших народних жеља а њихов рад у томе правцу инкарнација наших националних идеја. Створила се нека неумитност судбине, коју је само провиђење поставило. Српски народ се борио за слободу. За њу се борио, јер ју је волео. А волео ју је не из неких теоријских и платонских разлога, већ из разлога чисто практичних, физичких, јер ју је схватио као саставни део себе самог. И то је била љубав за слободу која се није исказивала теоријским начином и дијалектичким средством, нити у неким метафизичким илагтањима и суптилно завијеним фразама, већ љубав реална, љубав тако рећи физика, која се манифестовала и доказивала опипљивим и без мало бруталним начином. То је била љубав сурова, реална; која се осећала као нека унутрашња потреба. Србин се без ње није дао ни замислити. Он није био ни пропагатор, ни теоретичар ни агитатор за ту идеју, већ прост и суров реализатор ње. Она код њега није била једна обична, лако и радо примљена идеја, љубав, већ љубав као природни елемент. И таква љубав за слободу у ствари код Срба је био национализам, али национализам интензиван, инстинктиван и необраћен, а не национализам у данашњем, модерном смислу, пречишћен, свестан и модернизирани. То је од прилике био и јесте српски, управо србијански национализам. А из њега се природном еволуцијом развио најновији, најмодернији југословенски национализам.

Работ

Општини београдској била је потребна једна велика рупа, тамо код Новог Гробља, од неких колико метара, за кречану. Један београдски предузимач, поднесе понуду за копање, али га одбију јер веле да је скуп. Копање рупе узела је општина у своју режњу; и ево данас је већ пети дан како пет човека са једним надзорником, копају ту рупу, и још нису ни до пола догuralи, а наднице су већ превазишле суму коју је понудио предузимач. Аргус

Национална економија
Опасност за маст и месо

Пре краткога времена изишла је министарска наредба, којом се забранило клање прасаци. Наредба је та потекла сигурно у намери, да се осигура потреба у масти и месо. Наредба је та потпуно из своје месту, само, нажалост, и она пролази, као велика безинтересна предходница — она се не одржава, она се не поштује. Печена прасетина и данас се јавно продаје по гостионицама и улицама на пању. Међутим, многи и многи од нас ни из далека немају појма, шта нас може постићи, ако будемо и даље тако без рачуна живели.

Штатус у-гојених или мршавих, али старијих свиња стао је на минимум. Велике данашње цене маме произвођаче, па исгерају на пијану и приплодне крмаче. На нашој пијаци данас ретко се и виде уштројени годишњаци, већ махом дво и трогодишње крмаче, матице за одгајивање свиња. Прасад се уништују, крмаче се уништују и ми сумњано.

Тај положај у толико ће тежи бити, што Србија неће одакле имати да добавља ни маст; ни свињско месо, а о крупној стоци не треба ни говорити. Све суседне државе, ако нису данас, а оно ће за кратко време бити у пламену. Цела Европа гори и ми, апсолутно нећемо имати одакле те најнужније животне намирнице добавити.

Кад се буде наша војска кренула, у који год правец буде ишла, она неће моћи тамо ништа од животних намирница наћи. Ући ће у пуштуру, да ће чак и тамошњи народ пасти на терет војсци. Србија ће остати и даље главни извор животних намирница за војску, па можда и за онај побеђени народ. А одакле ће то Србија да смogne?

Сутра ћемо свој пре-лог изнети.

Женски свет
О имену „Марија“
Женско име Марија беше у средњем веку од свију презирано, и го толико, да су у извесним земљама, људи избегавали по сва-

ку цену, да се ожене девојком која је носила име Марија, верујући да у том имену има сваковрских злих духова и штетних мађија. Ако би се неко заљубио у девојку са тим именом, он би је онда натеривао да измени име. Све су Марије, према том веровању, имале у себи скривену моћ, да апсолутно господаре човеком, да утичу само погледом, да човек буде склон на сваки поступак. Оне су биле у стању да нагоне човека на свако зло дело, на крају, на убиства, па чак и на самоубиство. И ако би човек

ма шта учинио, од њих то није могло да остане скривено. Зато је као са неким ужасом гледано на девојку, која је носила име Марија. То глупо веровање није било распрострањено само међу нижом класом, већ чак и међу краљевским кућама. Тако је краљ Алфонсо IV од Кастиље захтевао од своје веренице која се звала Марија, да пређе у хришћанство и узме друго име. Ладислав од Пољске и Марија од Невере, кад су се венчали, Марија је морала да измени своје име.

ти активне и упорне, како кад, затреба, и оне ће, по свему што се о њима зна, изврсно испунити свој задатак.

Интересантно је питање, да ли ће се тврдиње Ново Георгијевск, Варшава и Ивангород бранити, или ће, на против, бити порушене и напуштене. Кроз те тврдиње иду железничке пруге које су Немцима најпотребније за њихово даље напредовање и они ће, у свом гоњењу Руса, бити јако ометени, ако им се, ма само за неко време, употреба тих пруга ускрати. Ипак, оставити у тим тврдињама гарнизоне, то значи одвојати на страну 100.000 људи, за које најје сигурно да неће бити изгубљени за увек. Сем тога, тешко је рећи колико у опште те тврдиње за много краће време него што се претпостављало. То је један проблем време и простора, који се не може решити без прецизних података, који нама недостају.

Повлачење са Васле на Буг, и ако поставља у исту линију централну војску Русије са њеним јужним војскама, доврше ипак ове последње у неколико у тежак положај због Припетских блата, која деле те две војне групе једну од друге. Овај предео није непроходан, и испресецан је извесним бројем железничких пруга и путева, али је ипак извесно да ће он сметати комуникацијама и заједничким операцијама између централне војске и јужних војски. Разуме се, намера је Немаца да та два дела руске војске одвоје један од другог, и потисну сваки у другом правцу. Да ли ће и на који начин у томе успети, има још да се види; али баш да генерал Иванов буде и оцепљен, остаје увек телеграф, и Велики Кнез Николај моћи ће његове покреге да држи у сагласности с покретима осталих команди. Војни извори југозападне Русије стајаће на расположењу Иванову, а ти су извори знатни.

ВОЈНА СИТУАЦИЈА

Руско повлачење

(Од пуковника Репингтона, војног стручњака лондонског „Тајмса“)

Русија је одлучила да напусти Пољску и да се повуче на другу одбранбену линију. Немогуће је спорити уместност ове одлуке. С погледом на непријатељеву бројну снагу и наоружање, као и с погледом на позиције које његове војске држе руске трупе, које у Пољској никада нису биле врло сигурне, дошле су сада у сасвим лажну ситуацију. Непријатељ је заобишао линију Васле на југу, линију Нареву је пробио, а врх свега постоји претња од његовог напада под Беловом северно од Њемена, који је најопаснији од свих других. За Русе је било крајње време да се повуку. Може бити руске су резерве већ биле код Брест-Литовска, кад је објављена одлука о повлачењу. То ће бити једно тешко повлачење.

Безбедност целе линије зависи од тога да ли се може спречити Беловљево наступање ка Вилни, и у исто време спречити масе његове кавалерије да не сметају комуникацијама још и даље од те тачке. Најприродније би било да Велики Кнез Николај појача пету армију својим резервама из Брест-Литовска, па да брзо отклони ту претњу са севера. Ако то не учини, Белов ће опасати Ковно, очастити источну обалу Њемена, пребацити преко њега десету немачку армију, и покушати да се утврди код Вил-

не и на линији Вилејке у ком би случају могао пресећи руске комуникације. Велики Кнез без сумње ће бацати на север густе редове кавалерије којом располаже, јер је противно свима правилима да пусти непријатељску кавалерију да жари и пали по Русији.

Ако се ове предохране буду узеле, онда се можемо са разлогом надати, да ће се руско повлачење с успехом извршити. Нема сумње, чим повлачење настане, немачке ће се армије натаснути за руским заштитницама као гладни вуци, и немачка врховна команда само ће наређивати да се иде напред с пуком паром. Руске трупе врло се добро држе у таквим приликама и не даду се ничим помести. Од Варшаве до Брест-Литовска има 12 дана марша за велике војне снаге, и руски штаб имаће тешку дужност да тако руководи повлачење, како ниједно одељење неће бити отсечено и ниједан фронт пробијен. Руска крила, према Нареву на једној страни, а код Љубљин-Холма на другој, морају се чврсто држати, докле центар са Сјерока, Ново-Георгијевска и Варшаве не дође у исти ред с њима, а сем тога и фронтови на Њемену и Бобру не смеју попуштати. Приликом повлачења морају се све железничке пруге и мостови рушати и путеви кварити. У исто време руске заштитнице морају би-

Значајна конференција

— Краљ Фердинанд, престолонаследник Радослав и кнез Кирило у министарском савету

СОФИЈА, 3. августа

Јуче по подне краљ Фердинанд са престолонаследником и кнезом Кирилом враћајући се са свог пољског добра у селу Банки посетили су министарску седницу. Дочекао их је председник др. Радославов. Ту је имао краљ Фердинанд дужу конференцију са др. Радославовом у присуству своја оба сина.

Овој конференцији се предаје врло велики политички значај. Конференција има веза са одговором који Бугарска спрема да преда на демарш Сила Четворног Савеза.

Делимична офанзива

Скора енергична акција на француском фронту

— Специјалан извештај —

БУКУРЕШТ, 3. августа

По информацијама једне добро информисане личности на француском ће фронту у врло скорој будућности отпочети делимична офанзива врло енергичног карактера и то на тачкама које су најосетљивије за непријатеља. То ће приморати Немце да са источног фронта повуку знатне снаге.

34

пароброда до сада потопљено у Мраморном мору

Лондон, 1. авг.

Званично је утврђено да је до сада потопљено у Мраморном мору 34 турских пароброда, са укупном товарном способношћу од 130.000 тона.

Код Радославова

— Михаелес и Тарновски посетили др. Радославова —

Софија, 3. авг.

Аустроугарски и германски пуномоћни министар при бугарском двору г. Михаелес и г. Тарновски посетили су председника министарства др. Радославова и имали с њиме дужи разговор.

Шведска војска

— Њено бројно стање после реорганизације —

Букурешт, 3. авг.

Једна приватна депеша из Штокхолма јавља да је швед-

ска војска за време последње године претрпела потпуну реорганизацију и крајње могуће повећање. Она сада броји око пола милиона перфектно спремих и опремљених војника и то: 350.000 првог позива, 175.000 другог позива и 5.500 нових подофицира.

Мисија за Турску

— Немачка ревност снабдева Турску санитетском помоћу —

Софија, 3. авг.

Јављају из Русе (бугарска граница) да су примећени два лекара и десет болничарки са потребним санитетским материјалом, да продуже пут за Турску као помоћна санитетска мисија коју шаље Немачка.

Фехти-беј

— Турски посланик при бугарском двору посетио аустријског и немачког посланика —

Софија, 3. авг.

Фехти беј турски пуномоћни министар при бугарском

ПОДЛИСТАК

Pierre Loti

Madame Hrysantème

Ово је сигурно онај стари јапански Нагасаки, који се је још сачувао поред модерног варошког дела.

И, ко зна? — можда иза заклона од хартије чути овде гдегод мала луткица с мачијам очима, којом ћу се за два три дана (јер не могу губити времена) оженити...

Ах, више не могу да себи представим њену праву слику, јер су ми продавајнице с белним мишевима помутиле моје замисли. Бојим се, да ће бити налик на њих...

Кад се спустио сумрак, наш се брод био испразнио са истом оном брзином, с којом се био напунио. Док си ударио дланом о длан, биле су покупљене све кутије, све ја-

јасте заренице увучене једна у другу, а сунцобрани и лепезе позатваране. И онда се све ово смешно мушкиње и женскиње, свакоме од нас по ваасоб дубоко поклови и ишчеже.

Што се је ноћ дубље спуштала, и све око нас зстирала плавакстим сутоном, Јапан је постајао све чаробнијим и све сличнијим зашам сновима. Звездани свод и високе тамне горе са својим вазрепканим врховима, огледале су се у непомичној води, испуњавајући нас илузијем, као да се налазимо над неком страховитом бездном, којој је тле засуто малим фосфорним жицима.

За тим се запалише у Нагасаку безбројна светила, небројени фењерчићи припалише се све до најудаљенијих предграђа и до оних малих колибица, које се преко дана скривају у грању дрвећа, а

сада се као свитци ззсијаше у чаробној ноћи.

За час се појавише час овде час онде око затона, од падине брега па до врха безброј светиљака, које су жтиркале у ноћ. Као да смо били пред огромном вароши, која се амфитеатрално диже небу под облаке. А око нас у непомичном жару огледала се друга варош, са својим безбројним жицима.

— Била је дивна, јасна и топла ноћ, — а ваздух је био испуњен опојним мирисом.

Из небројених чајдваница и злогласних ноћних забавишта, допирао је до нас утрнути глас гитара. А овда онда оно крештање никада, без којег се Јапан не да ни замислити. Неколико дана дошће неће нико од нас ни примећивати ово крештање, које изгледаше као да је овде основна тон свакога земаљскога живота, и која без престанка и

монотон допире до нас, као јасни шум кристалног пада...

III

Сутра дан падала је киша као из кабла. Непријатан плусак, без краја и конца, нагао и густ, да се није могло ни видети с једнога краја брода на другог. Као да су сви облаци целога света уговорили састанак пред Нагасанијем, у оном великом и зеленом левку, па се договорили да се до миле воље испеде.

Бвцало је и падало. Од силне воде изгледало је, као да је сумрак пао. А и кад би се ова копрена пред нами за која часак продарана, једино су се могле видети падине гора, док су се врхови губили у сивим облацима, који су се били надвили над нами. Овда онда промицали су облаци на врховима дрвећа, али се све то претварало у воду, у непријатну воду. Поред тога ду-

вао је и оштар ветар, и чуло се како у гудурама мукло фијуче. Цела површина затона, као избодена од кишних игала, таласала се под ветром, стењала и заплускивала је брод...

Наје се могло ни замислити горе време, да човек ступи пр и пут на јапанско земљиште... Како ли ћу по овом потоку поћи да тражим себи жену у потпуно непознатој земљи?

Али свеједно. Обучем се и позовем Ива, који се подсмењу мојој намери, да по овоме рђавоме времену идем у шетњу.

— Дозова ми један сашпан, момак!

— Наставиће се —

авору имао је јуче волао дуг састанак са аустријским и немачким посланицима у Софији. Овај састанак се доводи у везу са неповољним исходом турско-бугарског споразума.

Дневне вести

Министрска седница

Јуче је одржана у кабинету министра председника министарска седница. Затим су г. г. министри отишли на скупштинску седницу.

Скупштинска седница

Јуче пре подне одржана је скупштинска седница. На овој је седници утврђен програм скупштинског рада.

Дипломатске вести

Наш посланик у С. Фији г. Бошко Чолак Антић, посетио је г. Радославска.

Г. Језу Јовановића, бившег нашег посланика у Бечу посетили су г. г. Филалати и Александрулуос посланици Румуније и Грчке.

Пут г. Пашива

Из Ниша нам јављају да је г. Пашив отпутовао у Крагујевац, одакле ће за Топола. Пре свга одласка за Крагујевац турског посланика г. Чапрашикова и са њиме водио дужи разговор.

Злетовској општини

Ралф Петет, предао је 20 наполеона преко Државног Одбора злетовској општини као свој пралог за ратничку сиротињу.

Новинарске вести

Вендам, кореспондент Рајтерове Агенције, допутовао је у Ниш.

Интерполација

На јучерашњој седници Народне Скупштине, народни посланици Драг. Лапчевић и Триша Кадлеровић поднели су интерпелацију на г. Пашива због забране издажења Рад. Новина и због цензуре.

Набавка намирница

Чинови Управног Одбора Земљорадничких Задруга одржали су пуну седницу. На свој седници се говорило о унешћу Задруге у набавкама животних намирница.

Југословенско Удружење

На седници Југословенског Удружења, која је одржана јуче у Нишу изабрана је Управа. Управа је овако састављена: председник др. И. Ткачић, подпред. др. Драго Марушић.

За ратничку сиротињу

Г. Михаило Борђевић, народни посланик поднео је Скупштини закључак предлог о подизању дома за ратничку сиротињу.

Варош

Г-ца Анђелија Црвенчанин, и г. Бранко Шнајдар, полицијски писар при комесаријату београдске железничке полиције — верени.

У месту помена

Породица поч. Драгомира Колманског, бив. шефа Есконта Народне Банке, у место шестомесечног помена привлаже Фонду породица изгинулих официра 50 динара.

Из ратне торбице

— Забелешке једног наредника —

Једног мог војника ујело псето. Он, како га је Бог дао, препреденог у својој такви скрочио је план, како да подвали доктору и да добије боловање.

Оде он, код доктора, једног Грка, који мало зна српски, и пожали му се како га је ујело бесно псето, и да би га уверио у истинитост тих речи, показа му подеротину на оделу.

Доктор видећи шта он хоће, потапша га по леђима, и смешени се рече му:

— О Боже мој, о Боже мој! Па ја нисам снајдер!

Разно

— Вест о Наполеоновој сирти —

Вест о смрти Наполеона Бонапарте изазвала је у Француској врло мало пажње и узбуђења. Званични лист „Монитор“ објавио је 6 пула 1891 године, да енглеске новине, доносе вест о смрти Бонапарте. У другим новинама могло се и нешто више прочитати, али вест је ипак остала врло хладно примљена. Како прича Малам Брињ, малишани продавци новина јурили су по обичају кроз улице Париза и викали: Смрт Бонапарте — само два суа. Његов последњи говор упућен генералу Бетраму — само два суа. Па ипак то је мало помогло; читаоци су и даље хладнокрвно пролазили поред продаваца новина.

У Лондон је стигла ова вест баш за време седнице у Парламенту, била је дискусија о преустројству трговинске комуникације у Индији. Председник је устао и прочитао депешу, а један од чланова је узвикнуо: Ја вам честитам председнице на пријатној вести. На то је председник изјавио, како је то недостојно енглеске, да тријумфује под смрћу свога непријатеља. Посланик је онда објаснио, како се његова честитка односила на то, што ће се Енглеска од данашњег дана ослободити плаћања, издржавања Бонапартиног на Св. Јелени, које је износило велике суме. Али ипак сви су осуђивали необузданог посланика.

Ето тако је примљена вест о смрти једног великог човека. Исто као и о његовом рођењу.

Ото Вајс:

Овакви смо

(АФОРИЗМИ)

Војсковођа:

Кад се заповеди даде, онда се не смеју тражити пушке.

— Географ:

На свету има толико центрова, колико и људи.

Из дечијег света

Дете за пример

Отац: Шта, Велизар, па ти ниси ниједном викнуо кад ти је доктор вадио зуб.

Велизар: Па како би викао у туђем стану.

Заслужена казна

Мали Перича стоји са мамом у музеју пред кипом Венуса. Спазивши да Венус нема руку, он се обрати мами: Је ли мама, овом су одсекли руке, зато што је прсте гурао у уста?

ПОД КОСМАЈОМ

Златом.

— Величанствена свечаност. —

Неменикуће, 29-VII-15

Под романтичним превојима колорисаним азурним зеленилом горастасног, и од скоро историског Космаја, налази се природно украсена порта села Неменикуће на чијем средишту бриљира бела и укусно ново саграђена црквица. Она је данас доживела ретку свечаност, јер су данас свечано опојени и преливени гробови скоро палих јунака који су сахрањени у самој порти неменикућске цркве.

Чинодејствовао је сам Њ. Преосвештенство г. Митрополит који је специјално за ту сврху и дошао.

На самом трену скромног споменика држао је Њ. Преосвештенство диван говор, пун захвалности српској војсци за њена надчовечанска дела која ће историју будућности попуњити словима од чистог и пуног сјаја

Шала

„Шта, Ви оћете руку моје кћери?“

„Јесте, господине.“

„А знате ли, да она носи 100.000 дин. мириза? Колики је ваш годишњи доходак?“

„Па, око 2500 дин.“

„И тиме ви мислите, да равните моју кћер? Па то јој није доста ни за шнуфтикле.“

„Е, извините, али ја нисам знао, да је ваша кћи толико слинава!“

„Ициг, кажи ми, како се најбрже може избројати, колико рогова имају неколико стотина волова?“

„Магарчино, преброј им носе, па подели са два.“

Последње вести

Из Думе

— Установљавање мешовитих комисија —

ПЕТРОГРАД, 2 авг.

Дума је у свој законски предлог којим се установљавају мешовите комисије чији ће чланови бити делегати индустрије и земства као и делегати Думе и Државног Савета. Те комисије су придодате министарствима: војном, трговине, саобраћаја и пољопривреде. Оне ће имати да се брину и воде надзор око снабдевања војске, око регулисања куповине и употребе горива, око уређивања мера за снабдевање становништва и регулисања транспортне службе.

Руско бојиште

— На Кавказу —

ПЕТРОГРАД, 31. јула

У приморској области и у области Олти кавказа пушкарање. У долици Пасив Турци су у два маха предузели офанзиву на целом фронту али су их наше трупе пуштајући их на 200 корака да се приближе растерале нанесећи им огромне губитке. Заробили смо једнога генералштабног официра, пет официра и 120 војника. Један коњички одред напао је турске стрелце код Маргуза и заробљено војника. Друга једна коњичка колона заробила је код Мелазгерта војника и 24 официра.

Лела Перичева

— РОМАН из београдског живота —

Свадба Павла Перича

Па знајући да си у младим годинама и ти писао у чика Љубиној „Шумадинки“ то први рад сам теби посветила и молим те драги татаце, да будеш тако добар те да ми поклониш пажње, али још боље да поклониш пажњу овој твојој посвети. Дакле ја ћу ти је прочитати, а ти ћеш дати овој суд.

Заваливши се дубоко у наслоњачу Лела одви неке забелешке исписане писалком а поче својим звонким гласом да чита.

„Била је једна ноћ, да се прст пред оком није задео. Ветар, је демонски фијукао, а киша која га је пратила као

какав веран сапутник прскала је и својим крупним каплицама влажила одело, пробијала га и упијала се у кости! Нагде жава душе није било. Све се беше завукло у топле и суве избе и премешљало је о рђавом времену. Уличне лампе бацале су бледу светлост. Као да су се и оне тужиле на непогоду. Код Кнежва Споменика стојало је неколико фијакера и чекали су да се пусти позориште! Код „Дардавела“ који су још радили седело је некакво пијано друштво! Оно није марило за кишу и непогоду. Вино и младе жене које су седеле око њих учиниле су своје, и они су уз весео кукаот жева и виска хеманета, загрејаним алкоколом заборањили на све. Један трговац који пре три дана беше пао под стечај такође је био ту. Како је до пре два дана поминао на самоубиство због

банкротства, сада је био највеселији. Жене и вино отерале су му суморне мисли и он је био задовољан. У једном углу кафане, скривени од овога пијаног друштва седело је њих двоје. Њему је могло бити око двадесет пет година, а њојзи највише до осамнаест. Обоје су били збуњени само што се његова збуњеност огледала у блепилу расутом му по лепој и пажљиво избријаном лицу, док се пак, њезина збуњеност огледала у сваком њеном покрету. Да уђемо мало дубље у његову историју. Он чиновник једног државног надлештва, из угледне породице. Јединац је у родитеља. Богат је и од будућности је. Она је пак лепа, али је сиромашна. Отац јој је био државни чиновник, али је давно умро, оставивши је удовицу са девојчицом без игде нечега. Сиротица се мучила

колико је могла, али је једног дана заморена и преморена једном хладног зимског јутра нашла су је укочену, мртву. Њу су одвели у болницу, одакле су је сахранили, а девојчицу је после два дана газда изјурно из стана, пошто је ствари претходно продао за дужну кирију. Са два динара у прозоблим рукама, колико је било преостало од продатих ствари, она се била нашла на улици. Сва помодрела у лицу, изгладнела и жељна топле собе она је лутала по београдским улицама. Једне суботе, једна сиромашна удовица, нашла ју је на гроб матере. Бала је већ полумртва. Земља огрнута леденим покривачем, као каква змија беше јој испила и последњу кап крви. Дарнута овим призором, како сиромашна и преоптерећена ситном децом удовица се на њу сми-

ловала и сажалила и у својим је наручјима однела својој кући. Дан је за даном пролазио а од мале и цгољаве девојчице испала је лепа девојка. Својој помајци била је десна рука, и ова је није одвајала од своје деце. А кад је по свршетку Женске Радничке Школе добила одличну диплому и уз то као награду шивају машину, сирота удовица се више радовала, но само свроче. Тај дан био је свечаност за ову сиромашну кућицу. Одвајајући од својих уста удовица је одвојила малу сумицу за коју је набавила слатко и каву и понудила суседке. А кад је после неколико дана у кући удовице иззврјала машина удовица није могла а да се не заплаче. Ове сузе биле су сузе радостице. (Наставиће се)

Француско бојиште

— Званичан извештај са бојишта —

ПАВИЗ, 2 авг.

На Изеру артиљериска акција испред Ломбарцида сен Жерж Бесива и Вестена. У Артоа смо источно од пута за Лил разорили милом предња непријатељева утврђења. Један магацин са муницијом одлетео је у ваздух у немачким редовима између Мониша и Бансера. Северно од Ласини бомбардовали смо немачке положаје и Роландову Кулу. Војила се јака канонада у Аргови на сектору Хујет у шуми Мортмар на пет километара на граници Лорена и Вогезима у Ватилету и Фонтелу.

Талијански фронт

— Акција у Јадранском Мору —

РИМ, 1. августа

Италијански генералштаб морине саопштава да је јуче у доњем делу Јадранског Мора потопљен аустријски подморски брод И 3. Поморник капетанов и 11 људи од посаде спасено је и заробљено.

ФЕЉТОН

Са Наполеоном у Русији

— Мемоари Хајнриха фон Роса — (40)

Смркло се, и ми смо се има вечета. Генерали су ишли до мраку приближавали ма настиру Колоуком. Јаме и рупчаге које су ајипиле и са једне и са друге стране пута биле су препуне коњских лешева као и других ствари. Уморени коњи падали су у ове јаме пуне воде и блата и немогући се извући остајали су ту да без наде на помоћ потрају своје последње часове. Имали су још толико снаге да болно ржу. Али се њихово од глади и умора извемогло ржање губило у глухој ноћи и јадне су животиње изнурене падале у блато које их је примало у своја прљава наручја. Неколико клобука воде, неколико немоћних и слабих трзаја праћени криком, и све би се свршило! Већ је био увелико мрак пао, када смо улазали у шатор, који је сада био претворен у болницу и у магацине за муницију и остале потребе у рату. Али кад смо ушли дубље у манастир, ми смо били зачуђени. манастир је претворен у тврђаву, која је склова да да јакот отпора у случају да овај нападне. У свима угловима манастира били су намештени топови рзног калибра. Улазак је био дозвољен само официјерима. По ходницима манастира, у овај мах претворени у пушкарнице, затекло сам много виших официјера нарочито из генералштаба. Било је и неколико генерала. По њиховим забринутим лицима видело се је да

— Наставиће се —

Ломничка Минерална Кисела Вода

Јављам свима потрешачима Ломничке Минералне Воде, да ја и даље радим, чега ради нека се као и досад на мене обратите.

Уједно јављам да сам се снабдела и саобраћајним средствима и да ће сваки бити задовољен.

Свака флаша снабдевена је запущачем „Петровића Ломница.“

МИЛЕНА ЛОН. П. ПЕТРОВИЋА

Сопств. Ломничке Минер. Воде

КРУШЕВАЦ

258, 1—10

НАГРАДИЛО
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ДУШАН МИЛ. ШИЈАЧКИ:

БАЛКАНСКИ РАТ

1912 — у слици и рени — 1913

ХИЉАДУ СЛИКА

свих погинулих и умрлих официјера, војсковођа, градова, предела, ратних трофеја и т. д.

ХИЉАДУ ЧЛАНАКА

у којима су опширно и верно описане све веће борбе и херојска дела појединца.

Осамдесет штампаних табака великог фолно формата у двоструком врло елегантним тврди корицама.

Цена 12 динара

„ДЕЛО“ и сва дневна штампа најлепше оценили.

ПОРУЧЕННЕ СЛАТИ:

Д. М. ШИЈАЧКИ Државна Штампарија Београд.

Ко пошаље новац за четири књиге пету добија на дар.

250 2—10

Господину Доктору

Др. Душину Јурвићу лекару

Госпођици Докторки

Др. Дари Кристићевој лекару

Крагујевац.

Сматрам за своју највећу дужност, да Вам и јавно изразим своју најдубљу захвалност на лекарској помоћи мога детета, које ми благодарећи Вашој помоћи остало у животу. Нека Вам је господине и госпођице доктори вечита хвала и благодарност од Крагујеваца 1915 год.

Милана Златановића
надзорника седларнице управе
војно-техничког завода.

254 2—2

ОБУЉАРСКА РАДЊА

ЈАНИЋИЈА СТЕРИЈАДИСА

— ПАЛАНКА —

ПОТРЕБУЈЕ РАДНИКЕ

Плаћа по својој тарифи, и то: мушке 6 динара, женске 5 динара. Посао сталан. 255, 2—15

ПЕРМЕЗ И СУВЕ ШЉИВЕ

врло доброг квалитета продајем на више и на мање сасвим јефтиним ценом.

Примам у комисион коже и све друге ово земалске производе.

Набављам на Нишкој пијаци и експедијем колонијалне и друге робе, најјефтиније.

Калман Б. Лебл

252, 2—15 комисионер

Ниш, преко пута општине

О НЕМЦИМА

од

Д-р МИЛОША ТРИВУНЦ

професора универзитета

Цена повезано 2,50 динара

КЊИЖАРА „НАПРЕДАК“
Београд, Кн. Михајлова 9.

248, 2—3

Изашао је из штампе

„Српског домаћина јавни суд“

Народ, за народ, у народ! Народ хоће, народ неће, народу треба, народу не треба.

(Разлог, поука, критика и осуда) пише Алекса Кристић.

Штампа се по потреби у свескама од једног табака. Цена свески 0 10 п. д. За иностранство 0 15 п. д. Добити се може код свију књижара, продаваца новина и код писца Дринчићева ул. бр. 20 — Београд.

Француско-Српска Банка

— НИШ —

извештава трговачки свет да продаје чекове на Париз у сваком износу по курсу 120 динара сребра за 100 франака.

Она продаје чекове и на друга места као: Лондон, Петроград, Њујорк, Милано, Женева, Атина, Солун и т. д. по одговарајућем паритету.

257

2—10

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Еоленвајна

Обреновића улица преко од „Руског Цара“ у НИШУ

Прима поруџбине печата и штампарија. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценовник.

239 10—10

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

Закупац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту у имам воде у флашама од $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу

гостионичару хотел „Касина“ Крушевац.

193—18—

СТРАЖА ПРИМА ОГЛАСЕ
ПО НАЈУМЕРЕНИЈОЈ ЦЕНИБЕОГРАДСКА КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
ЂОРЂА ГАВРИЛОВИЋА

ПРЕСЕЉЕНА ЈЕ У РИСТИЋЕВУ УЛ. БР. 32

— КАФ. ТЕТОВО —

и препоручује велику партију карата за играње

„ЈОСЕФ ГЛАНЦ“ 52 и 32

по веома умереној цени.

253

2—5

Са неизмерним болом у души и тужним срцем извештавамо све своје сроднике, пријатеље и познанике да немо своје добром, рано изгубљеном и никад непрежаљеном сину — јединцу и брату

— МИОДРАГУ-МИЛЕТУ

БАКУ VI РАЗ. ГИМНАЗИЈЕ

давати полугодишњи помен на пожарничком гробљу 15 августа ове године у 10 час. пре подне.

Молимо сроднике и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

августа 1915 год.

Пожаревац.

За навек ожалостњени несрећни родитељи: Јелена и Чедомир Галановић, пешад. мајор; сестре: Катарина и Ратиборка и остала родбина.

256 2—3

Стан Редакције и Администрације Космарска ул. бр. 22.

Одласи се дају у Администрацију. Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слаће власнику листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за теле. ра. СРП. СТРАЖА Београд
Претплата на Србију на пошти: на годину Дин. 12—
6 месеци 6—
3 месеца 3—
1 месец 1—
За иностранство на пошти: на годину Дин. 30—
6 месеци 15—
3 месеца 7 50

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

Како је у Цариграду

БУКУРЕШТ, 4. августа

Фон Сандерс изненада напустио фронт на Галипољу и присуствовао министарској седници, на којој је изнео право стање турске војске на Галипољу и Дарданелима. Његова изјава учинила ужасан утисак. Између Везира и Енвера дошло до сукоба. Султан тражи да се закључи мир.

Само у Русију не дирајте!

Ово су историске речи Бизмаркова. Али у исто доба садржана тах речи, док их је Немачка одржавала, претстављале су — славенску смрт. Немачка своје уједињењу има да захвали само Русији. Русија је индиректно помагала то уједињење и први немачки канцелар, Бизмарк увидео је још тада снагу велике Русије, па је небројено пута, кадгод је искрсавало питање каквога спора са Русијом, одговарао: „Само у Русију не дирајте!“

Од уједињења Немачке, до последњег дана своје функције, као канцелар, водио је према Русији политику снисходљивости, подмукле снисходљивости. Он је познавао слабост и гростодушност руске аристократије и служењих њој, постигао је своје циљеве. На берлинскоме конгресу требао је Бизмарк да спроведе аномалију, која ће требати Европу да запрепасти. Нужно му је било, да за то прибавије Русију.

Руски делегат на Берлинском Конгресу, Горчаков, бејаше немоћан у обема ногама и у седницу долазаше у фијакеру до зграде, у којој се, на првоме сврату, одржавале седнице Берлинскога Конгреса. Бизмарк је поручио, да се направи раскошна наслоњача и чим је стигао фијакер са Горчаковом, Бизмарк је лично, гологлав, изилазио до фијакера са четири лакеја; отварао је сам врата на фијакеру и помагао Горчакову, да седне у наслоњачу, коју су лакеји износили горе, у седничку салу.

Тако је чинио Бизмарк, гвондени канцлар, тадањи политички Бог, не само Европе,

него целга света. Тако је чинио тај моћна човек, пред којег се снисходљиво изилазиле крунске главе и претенденти и молили за његову потпору. Међ своју и гордост своју потчињавао је Бизмарк, за добро своје отаџбине, руским делегатима, без сумње имајући у души уверење, које је често изказивао: „Само у Русију не дирајте!“

Том и таком снисходљивошћу Бизмарк је успео, да у највишим руским круговима стече поверење, па и љубав. Он је повезао многе бракове између Германки и руске аристократије, ти су бракови подигли немачки елемент до утицаја и до државне моћи у славенској, великој Русији. Последња таке подмукле, али добро смишљене политике, данас се може најбоље разумети из ових речи, које је зимиус у Карпатима рекао цару главнокомандујући руске војске: „ослободи нас Немаца, који нас окружују, а са онима изван Русије, лако ћу свршити.“

Така је била политика Бизмаркова и она је била, не само штетна, него и убитачна по Славене, а нарочито за Балкан.

Али, по реду трећи цаљ уједињене Немачке, Вилем II, за кога је Ломброзо рекао, да је психички болестан, отерао је Бизмарка. У својој необузданој политици за освајањем и подвргавањем целога света — избрисио је Бизмарково гесло: „Само у Русију не дирајте!“ И огласио је Русију рат. Тај се рат води са нечувеним ужасима Сва свестручна моћ и снага Немачке словише се о тој Русији и на руинама тога слова ваљда не се Вилем II ситио Биз-

маркове поуке, па ће, можда, остатку свога покољења тестаментарно и сам оставити завет:

„Само у Русију не дирајте!“

Међу браћом

Заробљени Срби Босанци у Русији

Уредништво „Гласа Црногораца“ примило је од Срба Босанаца који су се предали Русима и који се налазе у Њежину ово писмо:

Ми доле потписани налазимо се овдје састављени као једна чета, чекајући на нашу молбу сретни дан, да пријемо у нашу нову отаџбину и да се боримо на фронту против нашег српског — старог душманина — Аустрије. Овдје нам је међу нашим браћом Русима веома лијепо, имамо повластице, јер кад су нас били наши душмани послали против наше словенске браће, у нама се породила мисао и жеља да добровољно пријемо руској војсци, да би нам тиме била чиста савјест према нашој завјетној мисли и нашем роду. Као што смо навели, чим смо прешли, предали смо молбу да сејемо на наш фронт да ступимо у редове наше браће, за извршење нашег великог дјела.

Не знајући, гдје се налазе наша сирочад, родитељи, браћа, дјеца и други, који су гоњени аустријским варварама пребјегли у нашу нову домовину Црну Гору, молимо Вас најљудније, да имате добро ту ставити у Ваш цијењени лист у кратко наша имена, презимена и мјесто од куда смо, те да се налазимо у Њежину (Русији.)

Национална економија

Опасност за маст и месо

Са највећом енергијом власти треба да настојавају, да се одржи

аукторитет забрани о клану прасиди.

Власти би морале наредити свиња општинама, да изврше попис свиња у опште, а нарочито крмача и прасиди. Рад тај не само да није немогућ, него сада није ни тежак и могао би се врло брзо свршити, те би надлежно министарство имало јасан преглед о стању свиња, па би се према томе могло равнати.

Свака општина на селу имала би да квалификује, да ли је крмача јаловица или је за приплод. Према томе сваки домаћин, који жели да прода којег брава, он би морао тражити од своје општине објаву, у којој треба да стоји, да ли је крмача јаловица, или за приплод. Одагајивач (селяк) има право, (али само уз објаву) да преда све, него мисли, да му није за своју потребу. Али при продаји продавалац мора тражити купчево име и него одмах доставити својој општини, дочим купац мора одмах предати добивену објаву својој првој надлежној власти, која има дужност да даље води евиденцију. Крмаче јаловице могу се клати, као и устројена прасад од осам месеци, па на више. Крмаче за приплод, као и прасад испод осам месеци купац не сме клати, па макар трајао годинама, него може само крмачу купити за приплод, а прасад за храњење до 8 месеци. Ако хоће да их после коље, дужан је то својој првој надлежној власти јавити ради пуњног њезиног вођења свиренције. Не поступи ли купац по овоме, треба га врло осетно казнити.

Ова кратка администрација неће никоју нашу власт преоптеретити, она је лака. Па кад би и тешка била, морала би се спровести, јер је то прека потреба. Кад ми само сачувамо приплодне крмаче, и прасад, цела Србија обливаће и ме ом и машу, боље је сада, док траје зелен и воће, устезнути мало непотребни гурманлук за прасетином, него доцније у зиму куририти и тражити на све стране.

Црна Гора и Грчка

Поштанско-телеграфски саобраћај између Црне Горе и Грчке

Поред специјалних поштанско телеграфских уговора који већ постоје између Црне Горе, Србије и Румуније, пот-

писан је сада и специјални поштанско-телеграфски уговор између главних пошт. телеграф. Управа Црне Горе и Грчке. Тај ће уговор ступити у важност 1 октобра.

Женски свет

Одговори на анкету:

„Ким особинама треба да располаже супруг, па да му жена призна њеним?“

31.) Да буде трезвенак, црномањаст, омањег раста, идеалист, да уме бојанствено да воли, да је истрајан у свему, да је лекар. Војаште, Милче—Мерзерац.

32.) Да располаже стилем, концепцијом и композицијом (Бум!) Ниш. Уз. Сут.

33.) Начин опхођења и поступања са својом женом да буде јединствене врсте. Муж да чини жени дужну љубав. П. Р.

34.) Стварањем човека са психолошкошким особинама које одговарају заједничком укусу свију жена решава се поменути проблем. Војаште. Драг. С. Петровић и.

35.) Да буде леп као Парис, милостив као Самарјанин, а да страсно воли као прави љубљак. G. deg.

Овим завршавамо публикување одговора на горњу анкету. У идучем броју донећемо највернији одговор.

Већи број одговора није могао ући у лист због своје неозбиљности. Зор.

Шала

— Ви мора да имате неколико репортера. Лист вам је увек пун новости.

— О ни само једног. Ја сам се скоро оженио.

„О, господине Јово, што имам за Вас једну партију! Млада, лепа, феш и носи 20.000 дина мираза!“

„А зар нема ни једне мане?“

„Ех, мане? Мане нема, само се тешко порађа.“

Одлучан корак

— 80 хиљада савезничких војника пред Солуном —

— Специјалан извештај —

СОЛУН, 4. августа

Атински лист „Емброс“ пише, да је Четворни Споразум решио да на сваки начин реализира свој предлог у Нишу, Атини и Софији. Ради тога Савезници су довели на више транспортних бродова око 80 хиљада војника, за искрцавање у Солун, да тиме објасне Бугарима и Грцима да се њихова акција мора привести у дело.

Ако би се Бугарска противила, савезничка војска ће у кооперацији целокупне грчке снаге поћи на Бугарску.

Сантјаго

Наше железнице

— Портрети са наших железница —

Доста је пута у јавности речено да се на нашој железници незна ни ко пије ни ко плаћа да се незна ко је старији а ко млађи.

Да се незна које на железници старији а ко млађи то је факт, али да се незна ко пије а ко плаћа то није тачно: Зна се и ко пије и ко плаћа. Само они који пију али не плаћају цех већ неко друга.

Рачун за пиће праве она власници на врху железничке управе а плаћају га од свога зноја они гаравци који ни зубе не оквасе.

Писано је о томе много али су критичари увек избегавали да јавно именују оне који воле да праве рачун на туђа леђа и док се год о њима буде ћутало и гледало им се кроз прсте дотле ће он ватати све дубљег корена и доћиће време као што је дошло да им нико ништа не може, а неред и хаос на овој врло важној државној установи цароваће и даље.

Писац ових редова изложиће право стање овога нерета и хаоса али неће пропустити прилику а да не именује и личности које су створиле једну котерију која корумпира само особље на железници.

Котерија коју је створио министар грађевина Михаило Илић а коју је примио у наслеђе министар Јоца Јовановић још и данас код господина министра Милорада Драшковића царује и влада.

Г. Драшковић и као човек и као политичар и најзад и као министар не да се ни замислити да се упореди са Мих. Илићем. Он се труди да ту котерију разјурн али он је немоћан да то учини. Велим да је немоћан зато, што он сам још незна са каквим људима има посла, могао би али кад би узео метлу па све редом да чисти али с' обзиром на данашње прилике у којима се налази наша отаџбина њему је то немогуће учинити, а та котерија користећи се овим стањем гледа да себи и својим пријатељима што више напуне џепове на рачун државе.

Ми на железници имамо две групе људа подељене у два табора од којих је по један као тобож пред масом увек у опозицији али увек један са другом потајно у савезу.

У првој групи која је била на Влади до скоро били су Антоније Панаћ, Пера Јовановић, Марко Јовановић, Јоца Тодоровић, Јевта Поповић и Михаило Павловић. Њихови послани или поткуше били су Јован Гачула познат из

полиције и Божа Матовић који поред службе коју има у дирекцији узгред буди речено и преддржава капуте политичарима код хотел „Париза“.

У свој другој групи која је тобож била до скоро у опозицији а која је сада на Влади јесу Јован Станојевић као председник, а чланови Светолук Лукић, Миладин Ђорђевић, Андра Петровић (вештак) Ђока Косовац чувени дефицитлија а њихови послани јесу Вељко Павловић, Вел. Јованчић и Милош Нешић.

Дакле ове две групе раде у ствари споразумно али масу лажу да војују једна против друге. Они имају уговор да једни друге помажу кад су њихови људи на Влади и то се показало кас тачно.

Железничар.

— Српшиће се. —

Колера

у Аустро-Угарској узима све шире размере.

Будимпештански дописник „Морнинг Поста“ пише:

„Ја сам у једном од својих последњих чланака рекао да колера, у току месеца јуна, узима узбуљиве размере, нарочито у дебрецинском заробљеничком логору. Један службени извештај тврди данас да се у томе логору, за последње три недеље месеца јуна, број болесних удвостручио: нових случајева има 2566 од којих је било 1066 смртних. Број смртних случајева доказује да нема наде да се епидемија стави под контролу. Прошле недеље било је само 300 смртних случајева. Један дебрецински лекар рекао је, пре неколико дана, једном новинару да су 20.000 заробљених Руса у логору просто осуђени на смрт, јер се из логора не може одвојити ни један једини човек и, усред једне епидемије таквих размера мере предострожности нису ни од какве користи. Наравно да су болесни одвојени од осталих, али људи у здравим одељењима падају стотинама дневно као жртве и нема изгледа да ће се томе учинити

крај. Људи луде од страха јер свакога дана ваде погребне својих другова. Велика је оскудица у лекарима и лекарском материјалу а чести зрели ветрови који прелазе преко равница помажу да се епидемија шири.

У грђанству има 52 смртна случаја, 8 у Пешти — према службеним извештајима којима се овде не поклања пуна вера. Јавља се да је у јуна био 81 случај од којих је било 62 смртна случаја. Привлике у другим заробљеничким логорима нису горе него у Дебрецину, али су врло критичне“.

О руској војсци

— Коментари стране штампе —

„Westminster Gazette“ каже: Руси су се храбро тукли с непријатељем и ми би, како је Аскит рекао у парламенту, били заиста неблагодарни кад не бисмо, нарочито у овом моменту, признали њене храбре напоре да заустави непријатељску инвазију и задржи своје положаје.

Кад се рат заврши, кад се ми у свима подробностима упознамо са историјом ових месеца, тада ћемо тек моћи потпуно оценили услуге које су Руси учинили општој ствари, како њиховим наступањем у почетку рата тако и оним губитцима које су руске трупе нанеле непријатељу.

Кад се после пуне године дана рата Руси повлаче на оне одбранбене положаје, које су им обазриви људи саветовали да заузму још у почетку рата, они у истини немају зачим да зајале и још мање имају основа да себе прекоревају. Њихови напори, који су знатно припомогли успешном току рата, дали су времена свима савезним државама да мобилишу све своје резерве и све своје снаге. Сад су савезници готови да одбију удар који би, ослобођене на истоку, немачке фаланге могле на њих уперити.

Француски „Вилетин дес Армес“ од 17. јула доноси подробен извештај о руским о-

перацијама, износићи јуначке напоре руских трупа за последњих шест месеца.

Повлачење руских снага, — вели се у том извештају — извршено је у потпуном реду и руске су трупе увек успевале да благовремено евакуишу сав војнички материјал и профијант. Лист говори о могућим даљим одступањима ради припреме новог наступања. Заузимање територија од стране непријатеља може имати моралног дејства на неутралне државе, али прави стратигијски ц-љ, узиме, уништење непријатељске армије Немци не могу постићи. Историја нам сведочи, да Руси могу дубоко одступати у своју територију, не губећи нимало од својих ратних особина, а најосетливијим међутим непријатељу велике губитке. Енергичне мере, које су у земљи предузете за појачања производње муниције, створиле могућност да се непријатељ разбије.

Даље „Булетин“ завршује, да је тежак положај, у коме се сада налази руска армија, само привременог карактера. Армија у току шест месеца, нимало не слабећи, издржава главну тежину непријатељске навале.

Испољавајући јуначку чврстину, армија руска стиче неоспорно право на велику захвалност савезника. Руска нација у свом јединству са Царем, владом и Врховним Главнокомандујућим црпе снажну веру у коначну победу и испољава непоколебљиву тежњу да победоносно заврши овај рат који сви сматрају као свети.“

У 20

Још један подводни брод на морском дну

Букурешт, 4. авг.

Званични билтен аустријске морине саопштава да је подводни брод У 20 због извесног квара у машинеријама потонуо. Спасено је само два лица од послуге.

ПОДЛИСТАК

Pierre Loti:

Madame Hrysantème

И Ив поче гестикулрати рукама по киши и по олуји, и довика неки мали бели саркофаг, која поче обилазити око брода, под сигурним веселима двојице сасвим голих дечака. — Саркофаг пристаде уз брод и ја скочим у њ.

Један од веслача подиже неки заклопац, и ја се увучем у ову машловку и извалим се, колико сам дуг и широк, на асури. То се звало „кабина“ јапанскога „сампана“.

У овоме сандуку који плива по води, једва сам се могао испружити. Али био је чист и сув, те сам се осећао срећан и задовољан што не умрем по киши, која је лупала по крову ове моје заточничке ћелијичице. Пловно сам

према вароши лежећи потбушке у овоме сандуку, који се је тако љуљао, да изгледаше као да ће се сваког часа преврнути. Посматрао сам дечаке којима сам био повео свој живот, кроз један мали отвор ове моје мишловке. Бежу то гогзаво још деца, једва између осам и десет година, с мајмунским лицима, али жилави као одрасли људи и сигурни на мору као стари морнари.

...Од једном почеше викају; сигурно је обала била близу. И заиста. Кроз мој отвор угледам пред собом сиве камене четвртасте степенице; те изамалим из мога сандука и спремих се, да први пут у животу станем на јапанско земљиште.

Киша је непрестано безобзирно падала, а капљице су шибаље по већама, тако да се осећао бол.

Тамај сам био стао над зем

љу, кад се око мене скупи десетак чудних бића, код којих се тешко могаше одредити ко су и шта су. Колико се могло од кише видети, личили су на јежеве са људским обликом, а сваки од њих вукао је за собом нешто велико и црно. Сви се скупише око мене и преврчише ми пут

(Наставиће се)

Лела Перифева

— РОМАН из београдског живота —

Дани су пролазили. Прохујали су брзином којом прохуји све на овом свету. Вд младе шапарице испала је лепа девојка. У радничкој школи као и у кући удовице добала је образовање, које јој је омогућавало приступ у првим београдским кућама. Лела Пе-

рићева застаде за трезутак са читањем и пажљиво погледа у свога оца. Стари Перифе је гледао кроз прозор. Био је прекрстио ногу преко ноге и пажљиво слушао стих своје кћери. Гледајући је како чита, он се сети да се и он у њезиним годинама заводио књижевности, и боже мој, колико је песама и новела прогутао кош чика Љубине „Шумадинке“. А када је први пут његова ствар угледала света он је био толико узнемирен да две ноћи није могао мирно да спава. У сну је предвиђао лаворове венце, сваку седицу академије наука и трзао би се.

Гледајући своју ћерку и мислећи на то доба своје младости он се у души благо смешио и радовао и у неколико му беше криво што и његов Павле није такав!

— Али једног дана — прекиде тишину Легин звонак

глас — добије она једну карту. Госпођа Јовановићка жена једног пуковника, која је била чула за њу и њезину вештину у кројењу, звала је да јој поучава две девојчице. Гђа пуковниковица је била и поред високог положаја свога мужа, жена створа кова. Она је полазила са те тачке гледишта да добра домаћица поред светског и друштвеног шлифа, мора на прво место да је добра домаћица. И држећи се тога, она није баш са великом пажњом пратила одличну диплому својих кћери, које су биле одличне у Француском, Немачком језику и музици. Она је хтела своје кћери да доведе и у све оне потребе потребне једној домаћинској кући.

— Наставиће се —

Др. Данев

— Један значајан сусрет —

СОФИЈА, 4. августа

Софијски политички кругови са великом важношћу гледају на састанак између др. Рад Славова и др. Данева, шефа прогресивне либералне странке. Састанак је трајао дуже од једног сахата и држи се, да су између оба државника измењани погледи о могућству коалиционе владе.

Укидање дневница

— Члановима енглеског парламента —

БУКУРЕШТ, 4. августа

Један члан енглеског парламента поднео је предлог да се посланицима укине парламентарна дјелурна за време трајања рата. Он додаје да од 670 чланова парламента посећују седнице једва њих 150. Има изгледа да ће предлог бити усвојен.

А како ли би код нас примили тај предлог?

Деруси у Букурешту

— Румунски посланик при бугарском двору ступио вао у Букурешт —

СОФИЈА, 4. авг.

Г. Деруси отпутовао је јуче у Букурешт, да доведе своју супругу, која се тамо бави од пре кратког времена. Г. Деруси ће се задржати у Букурешту неколико дана.

У овдашњим политичким круговима чврсто се верује да одлазак г. Дерусија има везе са последњим демаршем Сала Четворног Споразума, њему је поверена важна мисија.

Турска и Бугарска

— Бугарска опозвала своје делегате у Цариграду —

Бугарско турски преговори прекинути су. Ово је изазвало у дипломатским као и у софијским политичким круговима велику сензацију. У круговима наклоњеним споразуму са Турском као и нагињању бугарске државне политике на Аустро-Немачку изгубили су сваку наду да ће се преговори наставити. „Камбана“ и „Утро“ доносе оштре чланке против владе.

Бугарски делегати пуковник Шепов и др. Точков већ су на путу за Софију.

Дневне вести

Тајна седница

Данас по подне одржаће радикални посланички клуб седницу на којој ће влада своју групу упознати са предметом, који ће се у петак на тајној скупштинској седници решавати.

Г. Крупи

Из Букурешта јављају да је Жјан Крупи отпутовао из Букурешта за Петроград.

Седница самоосталаца

Јуче је у кабинету министра просвете одржана клубска седница самоосталских посланика.

Нов кредит

На јучерашњој скупштинској седници било је друго читање Закона о ванредном кредиту од 250 милиона динара.

Месни Одбори

Министар Унутрашњих Делова известио је све Месне Одборе, да му се од сада не обраћају са молбама за зајмовање. Од сада се одбори имају обраћати на Окружне Одборе.

Нов ценовник

Месни Одбор проласио је нов ценовник меса и масла, а то: кгр. говеђег меса 1.60 п. д. кгр. свињског 2.20

п. д. кгр. сала или мести 2.50 п. дин.

За дуван

Министар војни одобрио је кредит за набавку дувана, који ће бити раздаван војницима који се налазе на оперативним зонама.

Тржишно зајам

Окружни одбор округа гољичког обратио се на министра унутрашњих дела са молбом да му се одобри зајам код Управе Фондава од 40 хиљада динара.

Из трамвајског друштва

Извештава се грађанство да се струја за приватно осветлење овога месеца, почиње давати у 6 час. у вече.

Издавање соли

Суд општине београдске издаваће со каљима, кафе и чајама, пиљарима, шчијама и печењарима у четвртак 6. ов месеца и у петак 7. ов месеца.

Позивају се сопственици именованих радња да се у означено време обратe непосредно суду.

Преминуо

Д-р Ђорђе Шажновић, преминуо је 1 св. мес. после дугог и тешког боловања у 62 година живота, а сахрањен је 2 о. м. Покојник је био прво 8 година лекар Опште Државне Болнице, а потом 22 године у болници за душевне

болести у Београду. Беше у свом позиву спреман, тачан, савестан и добар Србин и ро дољуб, реди чега је уживао опште поштовање.

Бог да га прости!

За помагања сиротиња

Као и у многим другим ввршима и у Беој Паланци је основан одбор за потпомагања ратничке сирочади.

Ото Вајс:

Овакви смо

(АФОРИЗМИ)

У свакој свечаности има нешто ироније.

Како су вициг понеки, примећујемо тек онда, кад видимо како се смеју, кад су својом причом досадни.

Барон Гизл

— Оде још један —

Беч, 2. августа

Цар је својим решењем ставио у пензију изванредног посланика и пуномоћног министра генерала кавалерије Владимира барона Гизла, који је био на службу у министарству спољних послова у Аустроугарској врховној команди, подаривши му у исто доба ранг и назив првог тајног саветника.

† Коломан Сел

Будимпешта, 4. авг.

Коломан Сел, бивши угарски мин. председник умро је.

УЗ

— Успех савезника у Јадранском Мору

Рим, 4. августа

Једна наша поморска крстарица крстарећи 30. јула изјутра у доњем делу Јадранског Мора нападајући је од подморског брода УЗ крстарица је вештим маневрима успела да избегне торпедо и пошло јој је за руком да удари у подморски брод али га није пробила. Једна ескадрила торпиљера у којој је био и француски контра торпиљер „Бисон“ дала се у гоњењу непријатељског сумарена „Бисон“ је успео да опет нађе УЗ који је био већ оштећен и да га потопи. Помоћник команданта и 11 људи посаде заробљени су.

Далматинске власти

— Због изложеног положаја власти се иселиле на Задра —

Због изложеног положаја Задра, далматинске власти иселиле су се из Задра чим су наступила ратна односа између Италије и Аустро-Угарске. Како јавља задарски „Народни Лист“, далматинско намесништво преселило се делом у Книв, а делом у Дриваш. Земаљски Одбор и православно епископ са Конзисторијом преселили су се у Обровац. „Објавитељ Далматински“, орган далматинске владе излази сада у Дривашу.

ФЕЛТОН

Са Наполеоном у Русији

— Мемоари Хајриха фон Роса —

Покушао сам да интервјуишем, али увалуд, јер нисам могао свугде да стигнем. Официри пак, који су били да воде рачуна, они су се заносили око намештања својих соба!

За непун сахат манастир је би испражњен и ресто рањеника и болесника у чисте и простране одаје беху се сместили официри неки су били довели чак и своје жене.

И док су се они ту башкарини, док је велики број рањеника, немајући места у селу био принуђен да спава по каљавим сеоским сокацима. Многи су овако остављени на милост и немилост умирали, а са њихових усана силазила је ужасна клетва.

ГЛАВА X.

Октобра 30 наставио се наш марш за Гатски. Ишли смо у збијеним колонима. Цар са својом свитом и гардом пружао је поред нас. Журили смо једино да стигнемо у ма какво село, да би смо нашли склоништа, а друго, зима је била тако оштра, да је свако журио не би ли се загрејао. Војници су ћутали и ишли напред. Чуо се бат њихових ногу и звекот оружја и осталих ратничких ствари. Иза трупа ишла је комора, носећи са собом животне намирнице.

Јутарњи мраз, журба, која је данас владала у нашој поворци и најзад бистро и пријатно подне, учинили су да

сам ја са великим бројем својих пријатеља успео да одмакнем знатно напред, тако да смо ишли усамљени преко друма, док је Наполеон био пред нама опкљен великим бројем чланова своје уже и шире свите, а иза нас су ишла кола, постројена у дуплим колонима.

На путу смо наилазили с времена на време, али у врло кратким размацима лешеве руских војника, како леже поред самог друма, већина у олущима за одвођење воде, још свежи, са раном у сред чела; један је од њих био још врео, ма да „ртав, што значи да је пре кратког времена био убијен.

Ова чудновата појава беше нам потпуно необјашњива, нисмо дознали у првој вароши која је лежала на поминутом друму, да се испред компаније у којој је био Наполеон налази једно одељење руских заробљеника: Ове су пратили баденски ренадири, поступајући према њима одвеш сурово. Они су били добијали строгу наредбу да сваког заробљеника, чим би показао знаке уморности, без икаквог даљег одлагања одмах на место убију, и оставе крај друма незаконаног. На друму којим смо непрекидно ишли све до сумрака наишли смо на тридесет оваквих лешева.

— Наставиће се —

Последње вести Француско бојиште

— Завичан извештај са бојишта —

ПARIЗ, 4. авг.

На великом броју тачака целокупног фронта водила се јака артиљерска борба преко целог дана. Француске батерије су навеле непријатељу осетне губитке у области Коввизер и задржале су бомбардовање висоравни Пуверек. Озбиљно смо оштетили немачка утврђења северно од Года између Берико бак и Бурга.

Пошто је непријатељ опет изабацио неколико граната на Сен Дие Французи су гађали газометре у Сент Марж Оман, који су експлодирала.

Руско бојиште

— Извештаји главних штабова са свих фронта —

ПЕТРОГРАД, 3. авг.

У области Баугла наше су трупе ноћу између 1 и 2 августа понова одбациле Немце на реци Аа. Непријатељски противнапади одбијени су. Немци упорно нападају утврђења западног сектора. Бомбардовање Ковна врши се без одмора, 1 и 2 августа између Нарва и Буга водили су се огорчени бојеви. Одбили смо читав низ непријатељских напада са великим губитцима по непријатеља. На левој обали Буга није било никаквих знатнијих промена. На осталим секторима целокупног нашег фронта долазило је по где где до пешадијске и артиљеријске ватре.

Грчка криза

— Гунарис одступа. — Венизелос —

АТИНА, 4. авг.

Краљ је примио оставку Гунарисовог кабинета и позвао Венизелоса да са њиме конферирше.

Из ратне тогблице

— Јуначно схватање —

У армији генерала Иванова била је једна чета од непријатеља готово опкољена. Командир чете дојуре команданту дотичног пука и саопшти: „Господине пуковниче ми смо пали у руке непријатељу.“ — „Каква малодушност — одговориле пуковник — зашто не кажете непријатељу да је пао нама у руке.“ — „Заиста — досети се млади капетан — ви имате право“, И онда одјуре ка својој чети. Наредно је да се боре до последњег војника. И пошто је извршено два против напада, непријатељ је био разјурен, зато што је храбри командир сматрао „да је непријатељ пао њему у руке“.

Пољупцу

— P. de G. —

Пољубац је читаву душу.

Пољубац је прва и последња реч љубави.

Пољубац је извор свију страсти.

Онај који не познаје љубавни пољубац, тај не зна живот, шта је.

Разно

Наполеона победили студенти.

За време првих дана Наполеонове славе беше незнатни песник Лемерсије од Наполеона нарочито награђен. Један његов позоришни комад, иначе без икакве вредности, по жељи Наполеоновој морао је да је игра на царској позорници. Кад су за то сазнали студенти, они се одлуче да писком и гајдљивим узвизима за време премијере осрамоте писца, и учине да се комад не игра. И кад је почео други чин студенти су приредили толику ларму, да је било просто немогуће даље играње. Представа је била прекинута.

Кад је за то дознао Наполеон он нареди да се комад идућег дана понови. Но студентима опет пође за руком да му не допусте да у целини изађе преа публици.

То је Наполеона толико наљутило да је захтевао и трећу премијеру, на којој ће лично учествовати, само да би тиме приморао студенте да се учтиво покашају за време преставе.

Студенти су у још већем броју посетили позориште; сва места у партеру беху од њих заузета. Наполеон је био у својој ложи на првој галерији. Кад се завеса подигла студенти су као по извесном мигу у један мах поклекнули ушима, а главу сагли, тако да не би могли ни да чују ни да виде шта се догађа на позорници. Наполеон је приметио овај гест, и то га је толико изненадило, да се поче грехотом смејати. Затим је наредио да се представа прекине, а студентима је јавно изјавио похваљујући, што су успели да га победе.

Из дечијег света

Јамично

Бокица: Је ли, Чика-Васо, да ли и оцањари иду на небо — у рај Чика-Васа: Дабоме, ако су били добри људи.

Бокица: Па они онда постају при анђели?

Прешер о.

— Мамце, ови комарци ми никак не дају мира
— То не може бити, овде нема комарца.

— Како да има кад их ја чујем.

Највеће брзине

Бура пређе у 1 секунду 16 метара, Голуб, пилмоноша 18 метара, Путнички воз 26—27 метара, Брзи воз 25 метара, Егип. коњ, тркач 25.3 метара, Орао 31.25 метара, Аутомобил (тур с) 90 метара, Аутомобил (у три) 330 метара, Тр-

повски метак (пољски) 550 метара, Топовски метак (флотни) 620 метара, Земља око сунца 30,700 метара, Електрицитет у телеграф. жицама 11,690 метара, Светлост 305,685 метара, Електрицитет у бакарним жицама 450,000 метара.

МИСЛИ

— Осупља Вер —

Кад уста говоре, пази врло добро, шта при томе очи кажу.

Многа је љубав сахрањена због њене жестине, али ниједна због срдачности.

Сваки ко предсказује извесну катастрофу, срдит је, кад се она не догоди.

Клетва сече јаче него ли мач.

Ратна пошта

Чујем да је мој син Сретен Павла Станимировић војник VII пука I позива допун. батаљона погинуо је на Церу па како знам поуздано да ли је истина то овим молим све кој ике и другове мога сина ако који зна шта је са мојим Сретом да ме извести поред награде бићу му вечито благодарна.

Мариа Станимировић
удова
Космајска ул. 29, Београд

Умољавам сваког шабачког грађанина, који зна штогод о мом ујаку и његовој жени и сину Пају Јагеровића из Шапца и да јави г-ђи Софији Гемовић болнич. у Општој војној болници 18 пука, Београд.

НАЈНОВИЈЕ!

Др. Ст. Ставојевић проф. Унив.
и Д. Дероко проф.

Етног. фиска карта Српских
Земаља (Српске поштењивје)

Цена 3— дин.

књижевско издавачки завод
„НАПРЕДАК“ Београд.

251

1—4

Антоније Ђорђевић

ШПЕДИТЕР
БЕОГРАД САВА

Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и провоз за унутрашњост Србије.

259

1—10

ПЕКМЕС И СУВЕ ШЉИВЕ

врло доброг квалитета
продајем га више и на мање
сасвим јефтиним ценом.

Примам у комисион коже и све друге ово земаљске производе.

Набављам на Нишкој пијаци и експедијем колонијалне и друге робе, најјефтиније.

Калман В. Лебл

252 3—15 комисионер
Ниш, преко пута општине

ДВА УЧЕНИКА

Потребна су штампарији Драг. Грегорића, Космајска бр. 22. Могу ступити одмах.

Ветешке игре и спортови

од
Капетана Мил. Арсовића.

Цена повезано 5.— дин.

КЊИЖАРА „НАПРЕДАК“
БЕОГРАД — КНЕЗ МИ.
ХАЈЛОВА ПЛИНА БР. 9.

249 3—9

НАГРАДИЛО

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ДУШАН МИЛ. ШИЈАЧКИ:

БАЛКАНСКИ РАТ

1912 — У СЛИЦИ И РЕЧИ — 1913

ХИЉАДУ СЛИКА

свих погинулих и умрлих официра, војсковођа, градова, предела, ратних трофеја и т. д.

ХИЉАДУ ЧЛАНАКА

у којима су опширно и верно описане све веће борбе и херојска дела војника.

Осамдесет штампаних табак великог фолно формата у део-струким врло егзотичним тврди корицама.

Цена 15 динара

„ДЕЛО“ и сва дневна штампа најлепше оцењени.

ПОРУЧНИКЕ СЛАТИ:

Д. М. Шијачки Државна Штампарија
Београд.

Ко пошаље новац за четири
књиге лету добија на дар.
250 3—10

ОБУЊАРСКА РАДЊА

ЈАНИЋИЈА СТЕРИЈАДИСА

— ПАЛАНКА —

ПОТРЕБУЈЕ РАДНИКЕ

Плаћа по својој тарифи, и то:
мушке 6 динара, женске 5 динара.
Посао сталан. 253, 3—15

Против знојења ногу

ЈЕДИНИ СИГУРАН И БЕЗОПАСАН
ЛЕК ЈЕСТЕ

БОРОЛАН

справљен по професору ШВАЈЦЕРУ

Цена оригиналној кутуји 1.50 дин.

Шаље се доплатом. — Препродавцима 30% попушта.

Дворска Апотека Ђорђевића — Скопље
245 5—25

Изашла је из штампе књига:

ГИГА ГЕРНИЋ

ЦАРИНСКИ САВЕЗИ

У ТЕОРИЈИ И ПРАКТИЦИ

Њихова значења за тргов. политику садашњости и будућности, са посебним погледом на балкански савез по најновијим стручним радовима.

О овој академској расправи Г. Гига Гершић, наш најбољи познавац Међународног Права, опширно налаже неумесност царинског савеза са Аустро-Угарском и препоручује економско аближење Балканских Народа. — Књига има 11 штампаних табак велике осмине.

Цена 2.50 дин.
Књижарима 30 од сто рабата.
Препродавцима 20 од сто или сваки шести примерак бесплатно.

Ко нам новац у напред пошаље, добиће о нашем трошку.
Може се добити у свима књижарама или непосредно код издавача.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

ГЕЦЕ КОНА

БЕОГРАД.

250

1—5

Француско-Српска Банка

— НИШ —

извештава трговачки свет да продаје чекове на Париз у сваком износу по курсу 120 динара сребра за 100 франака.

Она продаје чекове и на друга места као: Лондон, Петроград, Њујорк, Милано, Женева, Атина, Солун и т. д. по одговарајућем паритету.

257

3—10

БЕОГРАДСКА КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
БОРЂА ГАВРИЛОВИЋА

ПРЕСЕЉЕНА ЈЕ У РИСТИЋЕВУ УЛ. БР. 32

— КАФ. ТЕТОВО —

и препоручује велику партију карата за играње

„ЈОСЕФ ГЛАНЦ“ 52 и 32

по веома умереној цени.

253

3—5

Ломничка Минерална Кисела Вода

Јављам свима потршачима Ломничке Минералне Воде, да ја и даље радим, чега ради нека се као и досад на мене обрате.

Уједно јављам да сам се снабдела и саобраћајним средствима и да ће сваки бити задовољен.

Свака флаша снабдевена је запущачем „Петровића Ломница.“

МИЛЕНА ПОК. П. ПЕТРОВИЋА

Сопств. Ломничке Минер. Воде
КРУШЕВАЦ

258, 2—10

Са неизмерним болом у души и тужним срцем извештавам све своје сроднике, пријатеље и познанике да немо своје добром, рано изгубљеном и никад непрежаленом сину — јединцу и брату

+ МИОДРАГУ-МИЛЕТУ

БАКУ VI РАЗ. ГИМНАЗИЈЕ

давати полугодишњи помен на пожаревачком гробљу 15 августа ове године у 10 час. пре подне.

Молимо сроднике и пријатеље да присуствују оном тужном помену.

августа 1915 год.

Пожаревац.

За-навек ожаловљени несрећни родитељи: Јелена и Чедомир Галановић, пешад. мајор; сестре: Катарина и Ратиборка и остала родбина.

256 3—3

Наш мили и никад непрежалени

+ МИХАЈЛО ПАВЛОВИЋ

ТРГОВАЦ

преминуо је у Крушевцу 25 ов. месеца, а сахрањен је у породичној гробници у Београду 27 ов. месеца.

Јављајући ову по нас тужну вест пријатељима и познаницима, не можемо пропустити прилику да и овим путем изјавимо нашу свесрдну благодарност.

Његовом Краљевском Височанству Престолонаследнику Александру на изјави саучешћа преко свога ађутанта

Његовом Високопреосвештенству Господину Митрополиту Димитрију, који нас је чиниодејствујући при опелу драгог нам покојника, веома много задужио.

Парохи Београдском Господину Миливоју Петровићу, који је у свом дирљивом говору тако лепо изразио врлине нашега милог покојника.

Свима многобројним сродницима и пријатељима покојниковим и нашим који милога до вечне куће испратили или нам усмено и писмено изјавили саучешће у нашој превеликој жалости.

Штампи Српској а нарочито листовима београдским и нишким који у својим дивним некролозима лепо оцрташе јаван рад покојников и изнеше његове заслуге

Нека је свима од срца хвала.

Београд, 30. Јула 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНА

Породица поч. Михајла Павловића

262

1—3